

PÉNZÜGYMINISZTER

K/16026/1.

Tárgy: K/16026. számú „Nyakunkon a csőd és felszámolási hullám!” című kérdés

Országgyűlés Hivatala

Sümeghy Csaba úr
országgyűlési képviselő

Irományszám: **K/16026/1**

Budapest

Érkezett: **2005 MAJ 3 0.**

Tisztelt Képviselő Úr!

Az építőipart érintő, kiutalás előtti ellenőrzések és áfa visszatérítések ügyében megfogalmazott kérdésére az alábbi tájékoztatást adom.

Az uniós kereskedelmet folytatók és forgalmi adót visszaigénylők bevallásainak szigorúbb, teljes körű ellenőrzését a makrogazdasági folyamatok és az áfa elszámolások között mutatkozó eltérések indokolták. Nyilvánvaló, hogy a visszaélések visszaszorítása, az esetleges rendszerbeli, vagy értelmezési hibák feltárása és kiküszöbölése csak az adóhatósági ellenőrzések fokozásával lehetséges. A kiutalás előtti ellenőrzés a bevallások utólagos ellenőrzésének az Art.-ben meghatározott típusa, amely az adóhatóság alapvető ellenőrzési feladatai közé tartozik. Ebből következően az eljárások törvényi alapja biztosított, tehát szó nincs arról, hogy – Képviselő úr szavaival élve – jogszerűtlen lett volna az APEH magatartása.

Az elmúlt időszak ellenőrzési tapasztalatai azt mutatták, hogy az ellenőrzések fegyelmezőleg hatottak az érintett mintegy 6 ezer vállalkozás körében. Ennek kapcsán az adóhatóság általános forgalmi adó visszatérítési munkája gördülékeny, a 2005. március 3-án kelt pénzügyminiszteri levél alapján a korábbi szigorított ellenőrzések lezárulnak. Az ellenőrzöttségi szintet ezen a területen fokozatosan csökkentette az adóhivatal, a korábbi minden, a jelzett körbe tartozó adózót érintő vizsgálat helyett az APEH a szakmai szempontok alapján összeállított kiutalás előtti ellenőrzésre vonatkozó kiválasztási szempontjait alkalmazza. A folyamatban lévő ellenőrzéseket is a konkrét esetek körülményeinek figyelembe vételével, gyorsítva hajtják végre. Megjegyzem, hogy az APEH az ellenőrzések során mindig kiemelt figyelmet fordított a kisvállalkozások vizsgálatára, és arra törekedett, hogy a nehezebb likviditási helyzetben lévő adózók részére minél hamarabb megtörténhessen az áfa visszaütalás.

Az olyan vállalkozásoknál, ahol érdemi megállapítások történtek, a következő bevallási időszakokban a szokásosnál gyakoribb ellenőrzések várhatók, hasonlóképpen azon kiutalást nem kérő vállalkozások tekintetében is, ahol a gazdasági magatartásban lényegesek voltak a változások. Ugyanilyen megítélésére számíthatnak azon vállalkozások is, amelyeknél folyamatosan eredmény nélküli a vállalkozási tevékenység.

Az építőiparban kialakult körbetartozás nagyságrendjét az ÉVOSZ 30-40 milliárd forintra becsüli. A helyzet súlyosságára jellemző, hogy ennek vizsgálatára az ÉVOSZ bizottságot állított fel. Az okok láthatóan sokrétűek, jelenleg azokat maguk az építők sem tudják egyértelműen meghatározni.

A körbetartozásos állapot véleményünk szerint alapvetően a piaci folyamatokból vezethető le, nem újkeletű, és kevésbé hozható összefüggésbe a fokozott áfa-ellenőrzéssel. Érdemes néhány olyan tényezőt, trendet említenünk, amelyek valószínű, hogy az elvégzendő vizsgálatban is szerepelni fognak.

- Az elmúlt években felfutott lakásépítés eredményeként a piac telítődött, megnőtt az eladatlan lakások száma. 1999-2004 között az évenként átadott lakások száma 19,5 ezerről 43,9 ezerre nőtt: ezt a kereslet a rendkívüli dinamikával növekvő állami lakás célú kiadások mellett sem volt képes felvenni.
- Ugyanígy telítődött az irodaépület-piac: a 10-15 évvel ezelőtti irodahiánynak ma már nyoma sincs, sok az üresen álló, eladó/kiadó iroda.
Az építőipari vállalatok fizetési nehézségeinek egyik oka a nagyarányú eladhatatlan készlet.
- Rendkívüli módon erősödött a verseny, aminek negatív velejárója az irreálisan alacsony árak – alulvállalások – megjelenése, miközben a minőségi elvárások egyre inkább háttérbe szorulnak.
A fizetési nehézségek másik meghatározó oka feltehetőleg az, hogy a kifizetett munkák eredménytartalma gyakran rendkívül alacsony.
- A magasépítőipart sújtó trend az is, hogy bár az építőipari teljesítmények összességében nem csökkennek, a megrendelések a mélyépítés irányába mozdulnak el.
- Az alulvállalásokból óhatatlanul következik a fekete foglalkoztatás és a gyenge minőség. A megrendelő, illetve a fővállalkozó gyakorta minőségi okra hivatkozva nem fizet.
A harmadik nagy probléma tehát az elvégzett, de ki nem fizetett munkák nagy tömege.

A fenti okok miatt kialakult fizetési problémák szétterülnek az ágazatban, a fővállalkozóktól, befektetőktől indulva a legkisebb alvállalkozóig.

A hazai építőipari vállalatok szinte kizárólag a magánszférában működnek. A megoldások keresésében az állam közreműködhet, de csak a szakmai szövetségek partnereként. Az ÉVOSZ által létrehozott bizottság bizonyára elemezni fogja a helyzetet, feltárja az összefüggéseket, meghatározza a tennivalókat.

Az állam feladatai nem mutathatnak túl azon a határon, amit általában az állam vállalhat: a gazdaságpolitika eszközeivel, a minőségi elvárások ellenőrzésének erősítésével, az állami megrendelésekkel, illetve utóbbiak szakszerűségének növelésével segítheti a kilábalást. Bízom benne, hogy erre hamarosan sor kerül.

Budapest, 2005. május 26.

Üdvözlettel:

Dr. Veres János

